

NOTAT

Børne- og Uddannelsesforvaltningen
BUF-Sekretariat

Dato Dokumentnummer

22. februar 2021 2020-073967-3

Baggrundsnotat - Kapacitet på Køge Kommunes skoler ved fortsat udbygning og stigende elevtal

Dette notat er udarbejdet til brug for en temadrøftelse i Skoleudvalget. Notatet beskriver de konkrete, forventede kapacitetsmæssige udfordringer de kommende år, samt hvordan løsninger af disse kan gribes an.

Notatet beskriver også en række forhold, det kan være relevant at forholde sig til ifm. løsning af kapacitetsudfordringer på skoleområdet generelt. Endelig er usikkerheden forbundet med at forudsige et kommende kapacitetsbehov beskrevet.

Køge Rådhus
Torvet 1
4600 Køge

www.koege.dk

Tlf. 56 67 67 67

Kontakt:
Søren Rothgardt Jørgensen
Tlf. +45 56 67 23 32
Mail buf@koege.dk

Baggrund

De overordnede rammer for de kommende års udvikling fremgår af Køge Kommunes planstrategi 2020:

”Køge Kommune har med vedtagelsen af Fingerplan 2019 fået mulighed for at igangsætte planlægningen af to nye byudviklingsområder. Det er områderne vest for Herfølge Station (Herfølge Vest), og området øst for Ravnsborg mellem Lille Syd jernbanen og Egøjevej (Hastrup Øst).

På lidt længere sigt vil der åbne sig mulighed for endnu et stort byudviklingsområde mellem Københavnsvej og Køge Bugt på tidligere erhvervsarealer ved SUN Chemical nær de attraktive naturområder ved Ølsemagle Revle.

I den kommende Kommuneplan 2021 skal der fastlægges en overordnet rækkefølge for de kommende store byudviklingsprojekter. Vi ønsker at indlede planlægningen af Herfølge Vest og området ved Hastrup Øst gennem helhedsplaner og senere detaljeret planlægning.”

Med den kommende Kommuneplan 2021 vil udviklingsplanerne blive konkretiseret yderligere.

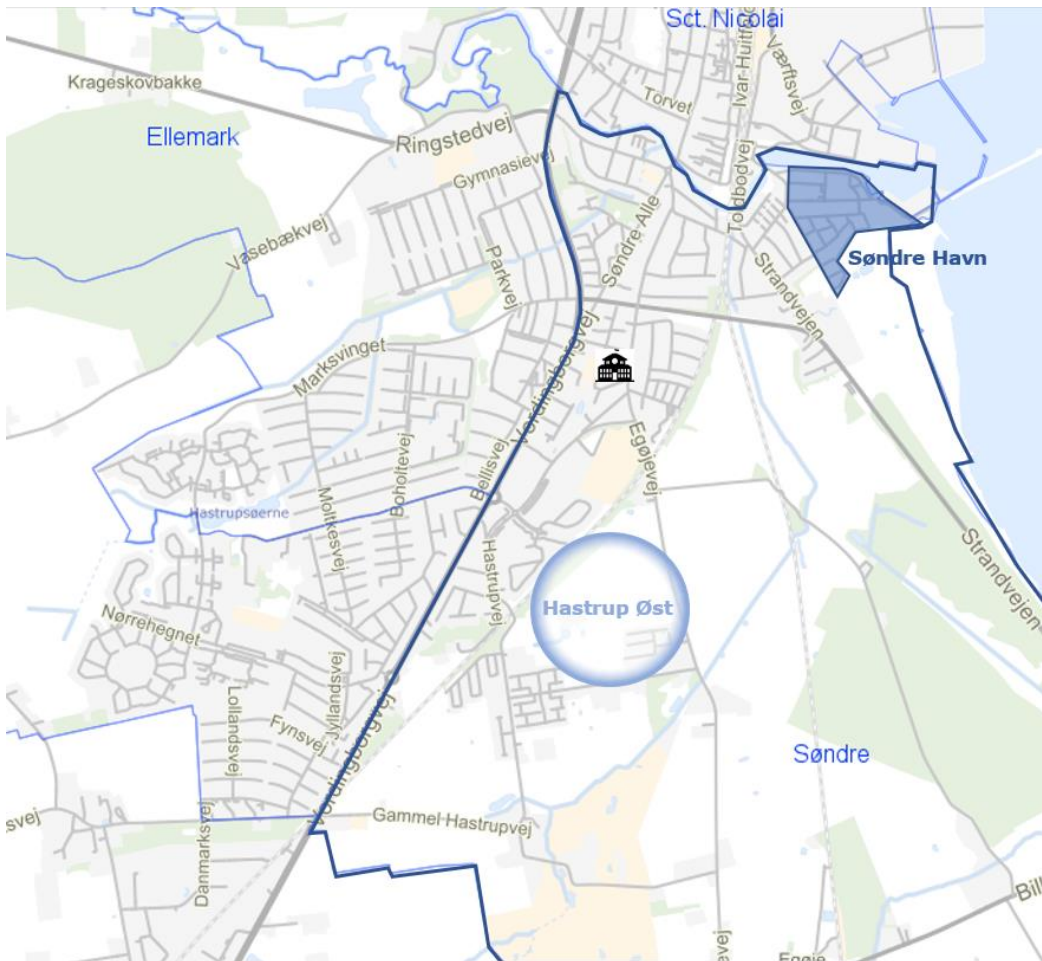
Konkrete kapacitetsudfordringer på den korte og lidt længere bane

Det er den allerede planlagte byudvikling på Søndre Havn og ved Køge Nord, der i første række udløser kapacitetsudfordringer på Søndre Skole og Kirstinedalsskolen. Udviklingsområderne ligger i deres distrikter, og med den kommende Kommuneplan 2021 kan gives mulighed for yderligere

boligudbygning i området Hastrup Øst og på Sun Chemicals ejendom ved Ølseemagle Revle i de samme skoledistrikter.

Søndre Skole

Udviklingen på Søndre Havn/Køge Kyst og de senere års boligudbygning ved Ravnsborg forventes at udløse en vækst i elevtallet, der allerede fra 2026 vil udfordre skolens kapacitet. Hertil kommer, at der med Kommuneplan 2021 kan åbnes op for ca. 450 boliger i Hastrup Øst. Den samlede vækst forventes på sigt at udløse et kapacitetsbehov svarende til et helt ekstra spor, 0. – 9. klasse.

Kapacitetsbehovet kan enten løses ved at tilføre ekstra kapacitet i Søndre Skoles distrikt eller ved at ændre distriktet, så en del af væksten i elevtallet i stedet sker på de nærliggende skoler.

Distriktsjustering er som udgangspunkt den økonomisk set mest optimale løsning, da man udnytter ledig kapacitet i stedet for at tilføre ekstra kapacitet. Og de nærliggende skoler, Sct. Nicolai Skole og især Hastrupskolen, har plads til flere elever.

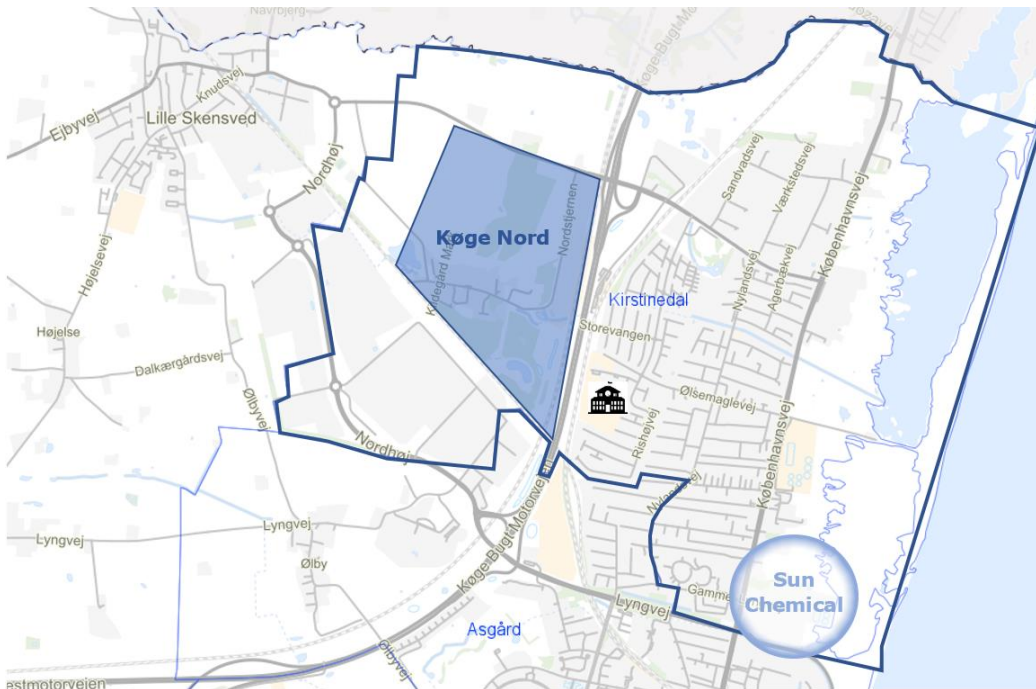
Der vil være afledte udgifter og konsekvenser forbundet med en distriktsjustering. Fx vil det være nødvendigt at etablere sikker passage over

eller under Vordingborgvej, hvis den ledige kapacitet på Hastrupskolen skal bringes i spil. Og det kan blive nødvendigt at finde alternative placeringer til de specialklasser og modtagelsesklasser, der i dag er placeret på Hastrupskolen.

På den lange bane kan det vise sig, at der under alle omstændigheder skal tilføres ekstra kapacitet. Kapaciteten kan i givet fald tilføres på Søndre Skole eller på en af de nærliggende skoler. Da udbygningsmulighederne på Søndre Skole er meget begrænsede, og da infrastrukturen vil komme under pres, kan også være relevant at se på en businesscase, hvor Søndre Skole frasælges, og der bygges en ny, større skole fx i Hastrup Øst området.

Kirstinedalsskolen

Skolen vil i de kommende år opleve stigende elevtal som følge af udviklingen i Køge Nord med samlet 1.600 boliger. Skolen kan få kapacitetsudfordringer allerede fra 2026. Og med kommuneplan 2021 overvejes det på sigt at muliggøre byudvikling på Sun Chemicals arealer ved Ølsemagle Revle. Det område hører også til Kirstinedalsskolens distrikt, og yderligere boliger med deraf følgende flere børn vil øge udfordringen.

Kapacitetsbehovet vil i en årrække – frem til ca. 2029 - kunne løses ved en ændring af Kirstinedalsskolens distrikt, hvor den sydlige del lægges til Asgård Skoles distrikt. Asgård Skole har betydelig ledig kapacitet, og burde også kunne løse et yderligere kapacitetsbehov i kraft af eventuel byudvikling på Sun Chemicals arealer.

På den længere bane – ved fuld udbygning i Køge Nord samt udbygning ved Ll. Skensved – kan der blive behov for yderligere kapacitet. Det kan fx ske ved en udbygning af Kirstinedalsskolen fra 3 op til 4 spor. Det kunne også være relevant at kigge på, om ledig kapacitet på Højelse Skole kan bringes i

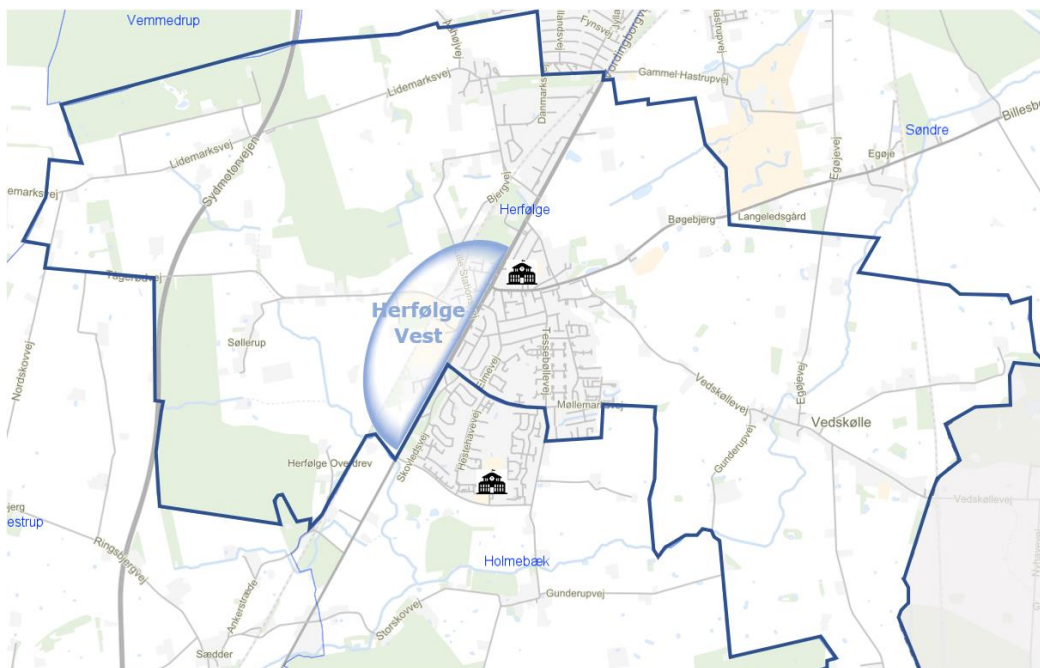
spil – selvom den geografisk ligger et stykke vej fra udviklingsområdet i Køge Nord.

I forbindelse med en eventuel udbygning af Kirstinedalsskolen op til 4 spor kan der være afledte behov ift. fx faglokalekapacitet. Det kan også være relevant at diskutere vilkårene for en skole med op mod 1.000 elever i et pædagogisk perspektiv, samt hvad en sådan skolestørrelse kan have af effekt for søgningen til skolen.

Kapacitetsudfordringer på den lange bane

Den planlagte byudvikling i Herfølge forventes ikke at give kapacitetsudfordringer på de to skoler; Herfølge Skole og Holmebækskolen i perioden frem til 2032.

I de aktuelle prognoser indgår ca. 300 nye boliger i Herfølge Vest. Men med kommuneplan 2021 kan boligantallet blive opjusteret til 500 boliger.

På længere sigt kan der planlægges for op til 2.000 boliger vest for jernbanen, og i et sådant scenarie ville den nuværende kapacitet ikke være tilstrækkelig. En sådan udvikling ligger imidlertid endnu så langt ude i fremtiden, og er forbundet med så stor usikkerhed, at det er vanskeligt allerede nu at pege på relevante løsningsmodeller. Men det kunne såvel handle om udbygning af de eksisterende skolars kapacitet som at tilføre ny kapacitet i udviklingsområdet vest for jernbanen.

I kommunens øvrige større byområder; Borup, Bjæverskov/Vemmedrup-/Ejby og Hastrup/Boholte forventes der ikke byudvikling eller andre ændringer de kommende år, der forudsætter yderligere skolekapacitet.

Usikkerheder ved vurdering af kapacitetsbehovet

Vurdering af det fremtidige kapacitetsbehov hviler på en prognose for hvor mange børn, der vil søge skolen. Det indebærer en række usikkerheder.

Udgangspunktet er befolkningsprognosen, der igen danner baggrund for en elevtalsprognose, der opgør det forventede antal elever og klasser på skolerne. Men såvel befolkningsprognosen som elevtalsprognosen hviler på en række forudsætninger, der kan vise sig ikke at holde stik.

Befolkningsprognosen

I et kommende udbygningsområde skal befolkningsprognosen forsøge at ramme rigtigt ift. hvor mange børn i hvilken alder, der i løbet af udbygningsperioden kommer til at bo i boligerne. Her lægger man fx nogle erfaringsmæssige antagelser ind om boligtyper og størrelser. Men i praksis kan det vise sig, at befolkningssammensætningen bliver anderledes end forudset, og så må prognosen revideres.

Eksempel; I Køge Nord området regnes der aktuelt med en lille husstandsstørrelse i de etageboliger, der udgør en betydelig del af udbygningen. Men det kan vise sig, at flere børnefamilier end forventet finder boligerne attraktive, og så vil prognosen have undervurderet børnetallet.

Elevtalsprognosen

Elevtalsprognosen forsøger at ramme rigtigt ift. hvor mange af børnene i et område, der forventes at søge skolen. Altså skolens 'dækningsgrad' ift. et potentielt elevgrundlag. Dækningsgraden er forskellig fra skole til skole, og den kan ændre sig over tid.

Det er forældrenes valg ift. at søge distriktsskolen alternativt en anden af kommunens skoler eller en privatskole, der er udslagsgivende for dækningsgraden. Og det har dels at gøre med præferencer – dels med muligheden for at søge alternativer (om der er plads på andre skoler).

Eksempel; Ved indskrivning til børnehaveklasse er der i nogle skolars distrikter ofte en betydelig søgning til en eller flere af naboskolerne. Og det søgemønster er der taget højde for i den forventede dækningsgrad. Men hvis de omkringliggende skoler har dannet store børnehaveklasser, hvor der ikke er plads til yderligere elever fra andre distrikter, må flere vælge distriktsskolen. Og så bliver dækningsgraden højere end forventet.

Det kan også gå den modsatte vej, fx hvis en nærliggende privatskole udvider med et ekstra spor. Så vil færre måske søge distriktsskolen, og dækningsgraden bliver lavere end forventet.

Samlet usikkerhed og langsigtet planlægning

Der er altså tale om, at der på baggrund af en befolkningsprognose med indbyggede usikkerheder dannes en elevtalsprognose, der udover at arve befolkningsprognosens usikkerhed også har sine egne usikkerheder.

Usikkerheden er størst på den lidt længere bane. Men hvis det er nødvendigt at udvide kapaciteten, skal der træffes beslutning om dette i tide til, at den

kan stå klar, når eleverne kommer. Det gør sig i særlig grad gældende, hvis der bliver behov for at bygge en helt ny skole. Det tager flere år, og der skal allerede i den tidlige planlægning af et udviklingsområde sikres betydelige arealer til byggeriet.

Planlægningsdilemmaet er altså, at de mest vidtrækkende og omkostningstunge beslutninger skal træffes på et tidspunkt, hvor der er usikkerhed om størrelsen af det endelige kapacitetsbehov, samt hvornår kapaciteten skal være til stede.

Da der sidste ende *skal* være plads til alle de børn, der ikke søger privatskole eller visiteres til et specialtilbud, må der i et større, samlet område disponeres med plads til ca. 80% af områdets børn.

Konsekvenser for det frie skolevalg og søgning til privatskoler

Det er økonomisk set mest optimalt at justere så meget som muligt af kapacitetsudfordringen på én skole ved at justere skoledistriktet og udnytte ledig kapacitet på nærliggende skoler. I praksis vil det betyde, at antallet af elever pr. klasse (klassekvotienten) stiger, og det kan nogle afledte konsekvenser.

Det frie skolevalg er kun muligt, hvis der er ledig plads på andre skoler end ens egen distriktsskole. Og en mere optimal udnyttelse af den eksisterende kapacitet vil i praksis begrænse muligheden for frit skolevalg. Det kan måske få flere til at søge en privatskole.

En ændring af et skoledistrikt, hvor familier i et område kommer til at høre til et andet skoledistrikt, end de havde regnet med, kan måske få nogle af dem til at fravælge distriktsskolen og fx søge en privatskole.